

Opsteller Zaak/Document nummer	H. Dooper Z/25/215312 391552	Datum stuk Afdeling Agendnummer	16 september 2025 Sociaal
Onderwerp	Meerjarenplan 2025-2028 Bibliotheek Landgraaf-Beekdaelen		
Portefeuillehouder	Mw. J. Quadvlieg		

Aan de gemeenteraad namens burgemeester en wethouders van Beekdaelen

Voorstel

In te stemmen met het Meerjarenplan 2025-2028 - dat de Bibliotheek Landgraaf-Beekdaelen, de gemeente Beekdaelen en de gemeente Landgraaf samen hebben opgesteld - het bijbehorende Uitvoeringsplan en de Meerjarenbegroting inclusief meerjarige subsidiering.

Inleiding/samenvatting

Het beleidsplan Visie Bibliotheek Beekdaelen liep eind 2024 af. De nieuwe Wet Stelsel Openbare Bibliotheekvoorzieningen (Wsob) verplicht ons samen met de bibliotheek een Meerjarenplan op te stellen. Het werkgebied van de nieuwe organisatie Openbare Bibliotheek Landgraaf-Beekdaelen (OBLB) omvat niet één maar twee gemeenten. Daarom hebben Beekdaelen en Landgraaf samen met OBLB het Meerjarenplan 2025-2028 opgesteld met daarin afspraken over subsidiering, prestatie-indicatoren en onderlinge samenwerking.

Wijzing Wet Stelsel Openbare Bibliotheekvoorzieningen (Wsob)

De nieuwe Wsob (2026) kent straks een zorgplicht in plaats van de huidige ‘bevorderingstaak’ van gemeenten om zo de kwaliteit van de bibliotheekvoorzieningen te verhogen.

Uit de nieuwe Wsob:

“Het college van burgemeester en wethouders dan wel het bestuurscollege heeft tot taak het in de gemeente dan wel het openbaar lichaam in stand houden van ten minste één bibliotheekvestiging:

- a) met een fysieke collectie;*
- b) die voor ten minste een bij algemene maatregel van bestuur vast te stellen aantal openingsuren met professionele personeelsbezetting geopend is.*

*Het college van burgemeester en wethouders dan wel het bestuurscollege stelt met het oog op de taak, bedoeld in het eerste lid, **iedere vier jaar een meerjarenplan vast**. Het college van burgemeester en wethouders dan wel het **bestuurscollege betreft de lokale bibliotheek bij het opstellen van het meerjarenplan.**”*

Normenkader

De wet bevat een normenkader dat aangeeft waar een volwaardige en toegankelijke bibliotheekvoorziening aan moet voldoen. Het kader bestaat uit:

- een inhoudelijke (kwalitatieve) norm, gericht op een continue en periodieke procedure van kwaliteitsborging en
- drie kwantitatieve normen op het gebied van bekostiging, fysieke aanwezigheid en professioneel bemenste openingstijden.

Het Meerjarenplan 2025-2028 vult deze normen in en laat zien hoe beide gemeenten en OBLB **toewerken naar (in Beekdaelen) en het behouden van (in Landgraaf) een volwaardige en toegankelijke bibliotheekvoorziening.**

Volwaardige centrumbibliotheek Nuth

De norm ‘fysieke aanwezigheid’ is op pagina 12 van het Meerjarenplan als volgt uitgewerkt:

Opsteller Zaak/Document nummer	H. Dooper Z/25/215312 391552	Datum stuk Afdeling Agendanummer	16 september 2025 Sociaal
Onderwerp	Meerjarenplan 2025-2028 Bibliotheek Landgraaf-Beekdaelen		
Portefeuillehouder	Mw. J. Quadvlieg		

“De gemeente Beekdaelen kiest voor versterking/handhaving van de drie bestaande vestigingen: locatie Nuth als centrumbibliotheek en de locaties Amstenrade en Schinveld als nevenvestigingen. In Merkelbeek (Henkhof), Schimmert (basisschool) en Hulsberg (basisschool) zijn servicepunten aanwezig.

Als in Merkelbeek het nieuwe kindcentrum tot stand komt, heeft dat gevolgen voor MFC De Henkhof. Het servicepunt zal hierdoor veranderen in een dBos gevestigd in het nieuwe kindcentrum in Merkelbeek.

Om de locatie Nuth (560 m2) in te vullen als volwaardige centrumbibliotheek, die alle vijf de kernfuncties optimaal invult, is nodig: meer ruimte (725-800 m2, daarbij is nog niet meegerekend ruimte voor grote lezingen), ruimere openingsuren en grotere personele inzet.”

Volwaardige centrumfunctie betekent dat deze locatie in de toekomst:

- ondersteuning biedt aan andere locaties en zorg draagt voor de achtergrondcollectie van andere bibliotheeklocaties
- een centrumcollectie bevat met minimaal 27.000 titels, verdeeld over volwassenen, jeugd en informatieve collectie
- zelfvoorzienend en onafhankelijk is van externe collectienetwerken
- de educatieve dienst huisvest
- een centrale rol vervult op het gebied van educatie, informatie, digitale vaardigheden en maatschappelijke dienstverlening (IDO)
- als bruisend hart in Nuth fungeert: een toegankelijke, sociale vindplek binnen de gemeente waar mensen elkaar kunnen ontmoeten. Hiermee draagt de bibliotheek actief bij aan het versterken van gemeenschapszin en het tegengaan van eenzaamheid.

Speerpunten Meerjarenplan

De bibliotheek als partner voor persoonlijke ontwikkeling (kenniscreatie) om de brede maatschappelijke welvaart te verbeteren, vormt het uitgangspunt gericht op de volgende speerpunten:

- Het (samen met netwerkpartners) bevorderen van taal en lezen om taalachterstanden te voorkomen (preventie);
- Het (samen met netwerkpartners) bestrijden van taalachterstanden en laaggeletterdheid (curatie);
- Het toerusten van inwoners met basisvaardigheden: lezen, rekenen, schrijven, digitale vaardigheden, informatie, juridische en gezondheidsvaardigheden (de schijf van vijf);
- Het toerusten van inwoners met specifieke digitale vaardigheden via het Informatiepunt Digitale Overheid – IDO) die nodig zijn om te communiceren met de E-overheid;
- Het laagdrempelig toegang bieden tot informatie, cultuur en ontmoeting ook om sociale samenhang te bevorderen.

Argumenten

De wijziging van de Wet Stelsel Openbare Bibliotheekvoorzieningen (Wsob) per 1-1-2026 verplicht gemeenten tot het opstellen en vaststellen van een Meerjarenplan samen met de bibliotheek.

Het werkgebied van Openbare Bibliotheek Landgraaf-Beekdaelen (OBLB) omvat niet één maar twee gemeenten. Beekdaelen en Landgraaf hebben daarom samen met OBLB het Meerjarenplan 2025-2028

Opsteller Zaak/Document nummer	H. Dooper Z/25/215312 391552	Datum stuk Afdeling Agendnummer	16 september 2025 Sociaal
Onderwerp	Meerjarenplan 2025-2028 Bibliotheek Landgraaf-Beekdaelen		
Portefeuillehouder	Mw. J. Quadvlieg		

opgesteld. Het Meerjarenplan laat zien hoe OBLB en de gemeenten toewerken naar (in Beekdaelen) en behouden van (in Landgraaf) een volwaardige en toegankelijke bibliotheekvoorziening.

Kanttekeningen en risico's

De samenwerking met de gemeente Landgraaf op bibliotheekwerk loopt onverhoopt niet naar wens (organisatorisch/financieel).

Afspraken over subsidiering van de bibliotheek door beide gemeenten, de onderlinge samenwerking en eventuele beëindiging ervan zijn vastgelegd in een convenant (Bijlage 3 Meerjarenplan).

Financiën

Dit voorstel verloopt budgettair neutraal.

	2026	2027	2028
Exploitatiesubsidie	871.074*	871.074	871.074
Decentralisatie-uitkering Zorgplicht	106.000	106.000**	106.000**
SPUK transformatiegelden (ontvangen in 2024 en grotendeels besteed in 2024/2025)	102.161		
Totaal subsidie gemeente	1.079.235	977.074	977.074

- *Uitgaande van een voorlopig indexeringspercentage van 2,6%
- **Uitgaande van de continuering van de decentralisatie-uitkering zorgplicht na 2026

Naast deze subsidie ontvangt OBLB jaarlijks – via de gemeente - Rijksmiddelen voor het beheer en onderhoud van de Informatiepunten Digitale Overheid (€ 36.115 per jaar).

Inhaalslag

In de komende jaren brengt OBLB in alle vestigingen/werkgebieden van de 3 voormalige bibliotheekorganisaties de dienstverlening, het aantal en soort activiteiten, de interventies om taal- en basisvaardighedenachterstanden te voorkomen en de samenwerking met verschillende ketenpartners hierin, op gelijk niveau.

Daardoor treedt voorlopig geen efficiency voordeel op door de fusie per 1-1-2025 van OBN en OBLO tot OBLB plus toevoeging van de vestiging Amstenrade van DD. Zie ook de toelichting op de meerjarenbegroting (Bijlage 5 van het Meerjarenplan).

De jaarstukken 2024 van OBLO geven inzicht in het dienstverleningsniveau dat OBLB in heel Beekdaelen nastreeft (Jaarverslag 2024 OBLO [OBLO Jaarverslag 2024](#) en bijbehorende infographic: [OBLO Infographic 2024](#)).

Vervolgtraject en verantwoording

Monitoring van de voortgang van de inhoud van het Meerjarenplan, het Uitvoeringsplan en de prestatie-indicatoren vindt plaats tijdens ambtelijk overleg (3 maal per jaar) en bestuurlijk overleg (1 maal per jaar).

Opsteller Zaak/Document nummer	H. Dooper Z/25/215312 391552	Datum stuk Afdeling Agendanummer	16 september 2025 Sociaal
Onderwerp	Meerjarenplan 2025-2028 Bibliotheek Landgraaf-Beekdaelen		
Portefeuillehouder	Mw. J. Quadvlieg		

Communicatie

Het Meerjarenplan wordt – na vaststelling - bekend gemaakt via de gebruikelijke communicatiekanalen.

Bijlage(n)

1. Meerjarenplan 2025-2028 Bibliotheek Landgraaf-Beekdaelen, gemeenten Beekdaelen en Landgraaf
 - 1.a Meerjarenplan: Meerjarenbegroting 2025-2028
 - 1.b Meerjarenplan: Uitvoeringsplan 2025-2028
2. Concept Raadsbesluit Meerjarenplan Bibliotheek Landgraaf-Beekdaelen

Dit voorstel bieden wij u hierbij ter besluitvorming aan.

Burgemeester en wethouders van Beekdaelen,

De secretaris Mevr. Mr. S.M.J. Troisfontaine & De burgemeester Dhr. ing. E. Geurts